

CAPÍTOL 5

En Pere Saputo arriba a Saragossa i després torna a Almudèvar

Brauli Foz:

- En Pere va arribar a Saragossa.

Va veure les torres de la **Basílica de la Mare de Déu del Pilar**

i va dir mirant a la ciutat:

Pere Saputo:

- Oh Saragossa!

Ciutat **il·lustre** i mare d' aragonesos i aragoneses.

El teu nom és amor, glòria i heroisme.

He visitat altres **capitals** d' Espanya.

Eren ciutats grans i importants.

Però tu, Saragossa, ets la millor de totes.

Ets l' última ciutat que visito

i tindries que haver sigut la primera.

Oh Saragossa!

Il·lustre significa important i que moltes persones coneixen.

Les **capitals** solen ser les ciutats més importants d' un territori. Són ciutats que tenen la seu dels governs dels seus comunitats autònomes.

En Pere va arribar a les muralles de la ciutat.

Va entrar per la porta de Santa Engràcia

i va començar a passejar pels seus carrers.

Va passejar pel carrer del Coso i després pel **carrer Sant Gil**.

Va acabar al famós Pont de Pedra i va mirar al riu Ebre.

Després va visitar la Basílica de la Mare De Déu del Pilar

i el magnífic temple de **la Seu**.

Va estar 10 dies passejant per la ciutat.

I l'últim dia, mirant al riu Ebre, va dir:

Pere Saputo:

- No em puc quedar més dies.

Necessito 10 mesos per a veure tota Saragossa.

Però no em puc quedar tant de temps.

Trobo a faltar a la meva mare

i tinc que tornar a Almudèvar.

Saragossa: et prometo que tornaré.

I la propera vegada que vingui a veure' t,

vindré amb la meva mare.

En Pere va sortir de Saragossa amb el mateix equipatge que havia agafat a Almudèvar.

Bé, tornava a casa seva amb alguna cosa més:

amb molts diners.

Va guanyar aquells diners pintant quadres i curant gent.

En Pere es sentia com un soldat que torna a casa seva després de guanyar la guerra.

Tornava content, ric i orgullós del que havia fet.

En el **Pla de La Violada**, en Pere va veure gent a la llunyania.

Es va apropar una mica més i va reconèixer a aquelles persones.

Eren els seus veïns i veïnes d' Almudèvar.

Estaven cavant forats al terra.

Pere Saputo:

- Veïns i veïnes!
Què esteu fent?

La gent va deixar de fer forats a l' escoltar a en Pere.

S' alegraven molt de veure 'l.

Totes les persones van anar a saludar-lo,
menys un home que se'n va anar en una altra direcció.
Era un home que semblava tenir por d' en Pere
i s' estava escapant.

Alcalde d' Almudèvar:

- Ah, Pere Saputo!
Quina alegria veure' t de nou!
Fa dos anys que t' en vas anar de viatge
i no sabíem res de tu.

La teva mare ha plorat molt.

Però està bé i es posarà molt contenta.

També s' alegraran la teva padrina i la seva filla, Rosa.

I el teu padrí.

Mira, aquí ho tens.

El padrí d' en Pere estava amb Joan de l' Alt.

Els dos es van apropar a abraçar a en Pere.

Li van preguntar moltes coses

i la gent es va apropar més per a saludar-lo.

En Joan de l' Alt li va explicar el que feien.

Joan de l' Alt:

- Pere has arribat just a temps.
Ets molt llest i segur que ens pots ajudar.

Estem cavant aquells forats
perquè aquí hi havia un poble que ja no existeix.
Ens han dit que en aquell poble hi havia tresors
que va amagar sota del terra altres persones
fa molts anys.
A veure si tenim sort, trobarem alguna cosa
i ens farem rics.

Pere Saputo:

- És veritat.
Fa molt de temps, hi havia un poble per aquesta zona.
És possible que hi hagi algun tresor amagat sota del terra.
Hi ha gent que amaga els seus diners cavant forats.
Però crec que aquí ja no hi ha cap tresor.

Crec que és una possibilitat i no és un fet.

Us heu posat a cavar forats
i no sabeu on estava el poble.
I no teniu proves que hi hagi tresors.

En aquest cas, aquesta expressió significa que ningú pot assegurar que hi hagi tresors. Una possibilitat és que alguna cosa ha pogut ocórrer o no. Un fet és alguna cosa que ja ha ocorregut.

Ai, estimats veïns i veïnes,
em sembla que algú us ha enganyat.
Qui us ha dit que aquí hi havia tresors amagats?

En aquell moment, la gent d' Almudèvar es va quedar callada.
Totes les seves veïnes i veïns van començar a buscar
a la persona que els havia dit que hi havia tresors amagats.

Gent d' Almudèvar:

- On és?
- On és?!

La gent mirava a tots costats.

Alcalde d' Almudèvar:

- Allà!
- Està corrent cap a les muntanyes.

Tots van mirar cap a les muntanyes
i van veure a un home que corria molt ràpid.
L' home es va ficar per una zona amb molts arbres
que impedièren veure' l i perseguir-lo.
Era l' home que s' havia escapat quan va veure a en Pere.

Pere Saputo:

- Aquell home que corre
és el que us ha mentit, veritat?

La gent d' Almudèvar es va quedar quieta i callada.

Pere Saputo:

- I ara què fem?
Seguiu creient que aquí hi ha tresors enterrats?

Alcalde d' Almudèvar:

- Ah! Murri!
Maleït mentider!

Com me'l trobi per aquí...

Joan de l' Alt:

- Ja us ho vaig que aquell home mentia.

Alcalde d' Almudèvar:

- Li vam dir que li pagaríem 500 **escuts** de plata quan trobéssim algun tresor.

Pere Saputo:

- Però no hi ha tresors i tampoc està aquell home.
Així que no heu perdut diners.

Alcalde d' Almudèvar:

- En realitat, sí hem perdut diners...
Aquell home ens va demanar 50 escuts de plata abans de començar a buscar els tresors.

Amb aquesta frase, l' alcalde amenaça a l' home que s' escapa i els menteix. Vol dir que l' alcalde farà mal a l' home quan el vegi.

Els **escuts** son el nom de les monedes en aquella època. En aquell moment, al Regne d' Aragó, eren les lliures jaqueses.

Pere Saputo:

- Bé, no hi ha per a tant.
En realitat, són pocs diners.
Però m' enfado perquè us han enganyat.
A vosaltres i vosaltres.
La gent del meu poble.

Com podeu ser tan **ingenus**?
Us ha enganyat un **engalipador**,
un **saurí** que us prometia tresors!

Alcalde d' Almudèvar:

- És veritat Pere...
Aquell home era un engalipador i mentider.
Li vam fer cas perquè semblava que deia la veritat.

Vam venir amb ell per aquesta zona.
Llavors va començar a assenyalar al terra
i a dir en veu alta totes les meravelles
que estaven enterrades:

- **Joies** d' or i de plata.
- **Baguls** plens de monedes.
- I **tenallades** de molt valor.

Aquell home veia molts tresors i riquesa
sota d' aquesta terra.

Una **persona ingènua** és una persona que fa alguna cosa pensant que totes les persones son bones.

Una **persona engalipadora** és una persona que promet coses a altres persones i son mentideres.

Un **saurí** és una persona que té l' habilitat de descobrir coses que estan ocultes.

Els **joiells** son joies, collars, anyells, arracades i objectes que serveixen per ornamentar el cos humà.

Un **bagul** és una arca molt gran.

Una **tenallada** és un atuell gran.

Pere Saputo:

- **Aquell home veia molts tesors i riquesa en la vostra infantesa i estupidesa!**

No m'expliqueu més tonteries, si us plau.

Em poso de molt mal humor.

Sou veïns i veïnes del meu poble.

Us estimo a tots i a totes.

Però m' enfado al veure que sou tan ingenus.

Sembleu nens petits que s'ho creuen tot.

Em dol dir això, però és la veritat.

No aprendreu mai, encara que us enganyin mil vegades.

Almenys aquesta mentida us ha costat pocs diners.

Espero que no us enganyin més vegades.

Bé, anem-nos a Almudèvar que és tard

i vull veure a la meva família.

En Pere i les altres persones van anar a Almudèvar.

Van deixar els forats sense tapar.

Encara es poden veure aquells grans forats

en el pla de La Violada.

La gent anomena a aquells forats

les **foses** d' en Pere Saputo.

Però això esta mal dit,

perquè Pere Saputo no va cavar aquells forats.

En Pere vol dir que l'home mentider sabia que podria enganyar a la gent d' Almudèvar.

Foses son forats.

Quan van arribar a Almudèvar
i la gent del poble va veure arribar a en Pere,
van decidir fer una festa.

A la festa estava la seva mare, els seus amics,
la seva padrina i les seves dos dones amigues:

- 1) La bella Eulàlia,
una noia **salada**.
- 2) I la **desmonjada** Tereseta,
una noia intel·ligent.

Van anar les dues corrent a abraçar a en Pere.
Tereseta estava molt sorpresa i li va dir:

Tereseta:

- Quina sorpresa!
Fa més de dos anys que no venies.
Em creia que ja no tornaries.

En aquell moment es va posar a plorar.
En Pere no entenia perquè plorava Tereseta.

Pere Saputo:

- Tereseta, per què plores?

Tereseta es va agarrar el braç d' en Pere
i se' l va emportar lluny de la resta de persones
per a parar sols.

Aquesta paraula vol dir
que té gràcia en les
coses que fa i gaudeix.

Utilitza aquesta paraula
per a descriure a
Tereseta perquè en
Pere li treu la idea de
ser monja.

Tereseta:

- Pere, estic casada.
Fa quatre mesos em vaig casar amb un home.

Els meus pares m' insistien molt.
Em deien que tenia 20 anys
i ja era hora de casar-me amb algú.
Quins pesats!

Com no estaves a Almudèvar
i em creia que ja no tornaries;
vaig fer cas als meus pares
i em vaig casar amb un home.

Pere Saputo:

- Aquell home és el de Tardienta que coneixia el teu pare?

Tereseta:

- No.
És un home del poble de Bolea.
És un bon home, però no l' estimo com a tu.

Pere Saputo:

- Tereseta, ara estàs casada.
Tens un compromís amb aquell home.
Has de respectar aquell compromís.
Et pots morir si vols,
però no pots trencar el teu compromís.

En Pere i Tereseta van parlar una estona més.

En Pere va convèncer a Tereseta que el seu matrimoni era bo.

Tereseta es va quedar alleugerida i contenta després de parlar amb ell.

Els dos junts van tornar a la festa

per a gaudir amb tots els seus veïns i veïnes.

En Pere va veure a Rosa, la filla de la seva padrina.

Es va alegrar molt de veure-la.

Havia crescut molt.

Pere Saputo:

- Hola Rosa.

Quant has crescut!

Me'n recordo quan eres més petita.

T' anomenava germaneta.

Te'n recordes?

Eres molt **bufona** i juganera.

I ara, ets tota una dona.

Durant la festa, Rosa va estar tota l' estona amb en Pere, que se'n va adonar compte d' una cosa:

Rosa ja no l' estimava com el seu germanet o amic.

Rosa l' estimava d' una altra manera diferent...

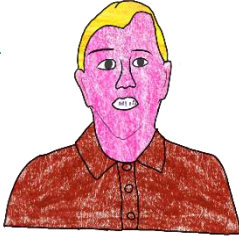
Però en Pere la continuava tractant igual que sempre i Rosa es quedava contenta.

Una noia **bufona** és una noia maca i agradable.

Aquesta frase es diu quan el cos d' una nena creix i s' assembla més al d' una dona jove o adulta.

Aquest comentari significa que Rosa vol ser parella d' en Pere.

INFORMACIÓ D' EN JOSEP LLUÍS:

La **Basílica de la Mare de Déu del Pilar** és una de les dues catedrals que hi ha a la ciutat de Saragossa. Aquesta catedral es va començar a construir l'any 1680 i es va acabar l'any 1961.

A l'actualitat, al **Carrer Sant Gil** s'anomena Carrer del Senyor Jaume 1. És un dels carrers principals del centre de la ciutat de Saragossa.

La Seu és la segona catedral que hi ha a Saragossa. El seu nom complet és la Catedral del Salvador, però se la coneix també com la Seu, que és una paraula que ve del català: Seu. Significa seu.

El **Pla de la Violada** és una zona a prop d'Almudèvar. A l'època de l'imperi romà passava un camí que comunicava Saragossa amb Osca. Aquest camí s'anomenava Via Llauna.